

༄༅། །ལྷ་བའི་གསུང་མགུར་ཟབ་མོ་བཞུགས། །
༄༅། །ལྷ་མགུར་ཨ་མ་ངོས་འཛིན་བཞུགས་སོ། །

Nhận Biết Mẹ Bài Ca Chứng Nghiệm Tri Kiến

Tác giả: Cangkyä Rölpaï Dorjé

༄༅། །ལྷ་མགུར་ཨ་མ་ངོས་འཛིན་བཞུགས་སོ། །

ཨ་མ་ནོ།
E ma ho!

1. ༄༅། །ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ངོ་མཚར། །
ཇི་བཞིན་རྗེན་པ་རྩ་རྟོན་པའི་སྐྱམ། །
བཀའ་ངོན་འཁོར་མེད་དེ་སྟོང་དབུས་བཞུགས་ཤིག། །
གང་དུན་ཐོལ་བྱུང་གི་ཚོག་གསུམ་སྐྱའོ། །

Lama chỉ bày trần trụi đúng như thật
Duyên khởi tính không thâm sâu, thật kỳ diệu!
Tri ân ngài vô hạn, xin trụ giữa ngực con
Xin dâng đôi lời chọt hiện trong ký ức.

2. ཨ་མ་ཀན་མོ་དེ་ཡུན་རིང་རྟོར་བའི། །
བྱ་རྒྱུང་སྟོན་པ་ང་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཏེ། །
ཨ་མ་ངོན་ཅན་དེ་ལྟར་ཅིག་འདུག་པ། །
ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་ལ་ཁད་སྐྱང་ངོ། །

Lạc mắt mẹ già đã lâu
Con thơ điên loạn, tôi tình cờ
Sắp biết điều chưa biết
Mẹ già ân trọng cùng bên mình.

3. རྩོམ་རྩིན་འབྲུང་དེས་སྐྱེག་ཏུ་བསྟུང་བས། །
 ཡིན་ཡིན་མིན་མིན་དེ་ཨ་ཡིན་སྐྱམ་མོ། །
 གཟུང་འཛིན་སྣ་ཚོགས་འདི་ཨ་མའི་འཇུག་བག། །
 སྐྱེ་འཆི་འཕོ་འགྱུར་འདི་ཨ་མའི་བརྒྱན་ཚོག། །

Anh duyên khởi đã kín đáo bảo
 Có lẽ “là” và “không phải là”
 Cảnh-được giữ và tâm-giữ vạn trạng này
 Là nụ cười hiền của mẹ
 Sinh tử chuyển đời này là lời dối gạt của mẹ.

4. བསྐྱེ་མེད་ཨ་མ་ཡིས་ཁོ་བོ་བསྐྱེས་སོ། །
 རྩོམ་རྩིན་འབྲུང་དེས་སྐྱོབ་པར་རེད། །
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཨ་མ་ཆུན་མོ། །
 ཁོ་ནའི་དྲིན་གྱིས་ནི་གོལ་བར་རེ་རྟེ། །

Mẹ không hư dối đã đánh lừa con!
 Mong anh duyên khởi cứu vớt
 Cuối cùng, chỉ nhờ ơn mẹ già
 Mới hy vọng giải thoát.

5. གཟུང་འཛིན་འདི་ཉིད་ཀོ་འདི་ལྟར་ཡིན་ན། །
 དུས་གསུམ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་སྐྱོབ་ཐབས་མི་འདུག། །
 འགྱུར་བ་སྣ་ཚོགས་འདི་འགྱུར་མེད་ཨ་མའི། །
 རྣམ་འགྱུར་ཡིན་བས་ན་གོལ་རྒྱུ་འདུག་གོ། །

Nếu tâm cảnh thực có như ta thấy
 Thì chư Phật ba đời cũng vô phương cứu giúp
 Chuyển biến muôn hình vạn trạng này
 Là tính cách của mẹ không thay đổi
 Chính đó là nguyên nhân giải thoát.

6. ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བརྗོད་མེད་ཨ་མའི། །
 ཅིར་ཡང་བརྗོད་བའི་པར་བརྟེན་ཚུར་བརྟེན། །
 འདི་ག་ཙམ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱུ་འདུག་གོ། །

Mẹ chẳng có gì thành lập
 Không thể diễn bày bằng ngôn từ;
 Hoá hiện muôn hình vạn trạng,
 Nương qua nương lại (tính không và duyên khởi)
 Chỉ tính phụ thuộc này là bài học quan trọng.

7. བ་ཀན་བཙལ་བས་ནི་མ་རྟོད་པ་དེ། །
 མ་ཀན་རྟོད་པ་ཁོ་ཡིན་པར་འདུག་པས། །
 ཨ་མའི་པང་ནས་ནི་བ་ཀན་རྟོད་པས། །
 བ་མ་དྲིན་ཅན་གྱིས་བྱང་སྐྱོབ་སྐྱད། །

Tìm không gặp được cha
 Chỉ tìm thấy mẹ già
 Tìm cha già trong lòng mẹ
 Tôi nghe nói, ơn cha mẹ cứu con.

8. གཅིག་མིན་གཞན་མིན་གྱི་ཨ་མའི་བཞིན་རས། །
 རྫོང་རྟོན་འབྱུང་གི་མེ་ལོང་ནང་ན། །
 ཟེན་པ་མེད་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ཡོད་འདྲ་སྟེ། །
 ལྷོན་པ་ང་འདས་ནི་རྟོག་དཔྱད་མ་ལྷགས། །

Khuôn mặt mẹ chẳng phải một, chẳng phải khác
 Hiện trong chiếc gương của anh duyên khởi
 Không thể nắm bắt (hình ảnh) như hiện hữu
 Do kẻ điên cuồng như tôi không tư duy quán sát.

9. ལྷོ་སྐྱབ་ལྷོ་གྲགས་གྱིས་ཞལ་ཆེས་ས་རྒྱུང་བསྐྱར། །
 འཇམ་དཔལ་སྟེང་པོ་ཡིས་བྱ་ཅིག་བཏང་བས། །
 ཐག་རིང་འཚོལ་བ་ཡི་དཀའ་ལས་བཤོལ་ནས། །
 ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཡི་མ་ཀན་མཐོང་དེ། །

Ngài Long Thọ và Nguyệt Xứng chuyển lời di chúc cho gió
Ngài Văn Thù Tạng (Je Tsongkhapa) chuyển lời qua chú chim
Để khỏi phải vất vả tìm kiếm lâu dài
Con mong thấy mẹ già từng hiện hữu.

10. ད་ལྟ་རང་རེ་ཡི་སྒོ་གསལ་འགའ་ཞིག །
ཚུགས་ཐུབ་བདེན་གྲུབ་སོགས་བརྗེས་ལ་ཞེན་བསམ། །
སྤང་བ་ལེངས་ལེངས་འདི་རང་སོར་བཞག་ནས། །
དགག་རྒྱ་རུ་ཅན་ཞིག་འཚོལ་བར་སྤང་སྟེ། །

Một số người có trí của chúng ta ngày nay
Vướng vào lưới ngôn từ “độc lập kiên cố”, “thật có”, v.v...
Tìm một thứ có sừng làm đối tượng bác bỏ
Trong khi vẫn để nguyên sự trình hiện ngời ngời.

11. སློབ་བྲལ་ཨ་མ་ཡི་བཞིན་རས་དེ་ན། །
ལང་ལང་ལིང་ལིང་འདི་ཡོད་སྐད་མི་འདུག །
གནད་འགགས་མ་ཐེགས་པའི་བཤད་བཤད་མང་གུང་། །
ཨ་མ་ཀུན་མོ་དེ་བློས་དོགས་འདུག་གོ། །

Trên khuôn mặt không ngăn che của mẹ
Không hề nói thật có ngời ngời này
Nếu không xuyên thủng trọng điểm bác bỏ
Dù có giải thích nhiều lời
Nghĩ rằng mẹ già chạy trốn.

12. ཡོད་ཞིག་ཡོད་མེད་གུང་ད་ལྟའི་དེ་འདྲའི། །
རོང་རོང་འགལ་འདུ་ཅན་ཡིན་ཚོད་མི་སྤང། །
ཕ་མ་མཛའ་གཏུགས་ཀྱི་འབྲལ་མེད་བག་ཕེབས། །
འཇམ་འཇམ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཅིག་ཡིན་པར་སྤང་ངོ། །

Tuy nói có nhưng không phải
Ngời ngời thật có như cái thấy bây giờ
Không thể phân chia thâm tình
Yêu thương của cha mẹ
Hài hoà và hạnh phúc.

13-14. བྱེ་མདོ་རྣམ་རིག་དང་ཤར་གསུམ་མཁན་པོས། །
 ཨ་མ་སྤང་ཆེན་གྱི་ཐལ་དཀར་གཟུགས་ལ། །
 བེམ་པོ་འཇུག་རིས་ཀྱི་རྒྱ་རྟག་ཁ་བོ། །
 འཛིན་པ་ཤང་མེད་ཀྱི་སྤྲེའུ་སྦྱོན་པ། །
 གཉིས་མེད་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་དོམ་བུ་ངར་མའི། །
 ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱང་། །
 ཨ་མ་ཀན་མོ་དེ་སྟོར་ནས་འདུག་གོ། །

Ti-bà-sa bộ, Kinh bộ, Duy thức tông,
 Và ba bậc thầy phương đông
 Gán nhiều loại tên gọi cho mẹ voi trắng xám
 Là con cọp vằn “vật chất”
 Con khỉ điên mất trí “nằm bắt”
 Con gấu hung mãnh “độc lập không hai”
 Nhưng tất cả họ đã lạc mất mẹ già.

15-16. ས་རྗེང་ཀར་འབྲུག་གི་མཁས་གྲུབ་མང་པོས། །
 གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཀྱི་རང་གི་རིག་པ། །
 ཀ་དག་སྦྱོན་གྲུབ་ཀྱི་ཀུན་བཟང་རང་ལལ། །
 མ་བཅོས་སྣན་སྦྲེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། །
 ཡོད་མེད་མེད་མེད་ཀྱི་ཁས་སྤང་བལ་སོགས། །
 སྣ་ཚོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལལ་པོ་སྦྱོགས་ཀྱང་། །
 གཤིས་ལུགས་ཐིགས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ལེགས་ཏེ། །
 མཇུག་མོ་འཇུགས་ས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཨང་། །

Như nhiều học giả và hành giả
 Sakya, Nyingma, Karma và Drukpa,
 Tự hào tuyên bố nhiều tên gọi khác nhau:
 “Tự chứng” của không chủ thể nằm bắt,
 Trong sáng và tính không.
 Bản lai diện mục của Phổ Hiền
 “Nguyên sơ bản nhiên thanh tịnh”

“Đại thủ ấn” bản tính bẩm sinh,
 Tự nhiên không giả tạo;
 Vượt ra ngoài quan điểm
 “Chẳng phải có, chẳng phải không.”
 Thật là tuyệt, nếu trúng đích chân lý
 Nhưng tôi tự hỏi chư vị chỉ ra nó là gì?

17. ལྷི་དོན་མ་བཤེག་པས་སློབ་ཚུབ་མི་དགོས། །
 དོན་སྣེ་ལྷོ་གཉིས་རྣམས་དགེས་དགེས་མཛོད་ཅིག །
 རང་རིག་མ་ཡིན་ཀྱང་ཚད་གཞལ་འཐད་པས། །
 རྣམ་རིག་སྣེ་བ་ཀུན་དགེས་དགེས་མཛོད་ཅིག །
 རང་མཚན་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་བཟླ་བས། །
 ཤར་གསུམ་མཁན་པོ་ཀུན་དགེས་དགེས་མཛོད་ཅིག །

Tì-bà-sa bộ, Kinh bộ hãy vui mừng,
 Không phải lo vì ngoại cảnh không bị bác bỏ.
 Tuy không “tự biết”, biết và được biết đều hợp lý,
 Nên tất cả Duy thức hãy an tâm, vui mừng.
 Tuy không có tự tính, duyên khởi hiện muôn màu
 Ba bậc thầy phương đông hãy an tâm vui mừng.

18. གསལ་སློབ་མི་འགལ་བས་བཟུང་ཀྱང་ཚོག་གི། །
 སློབ་བཤད་རྒྱུད་འཛིན་རྣམས་དོགས་རྒྱུང་མི་དགོས། །
 ཀ་ནས་དག་ན་ཡང་བཟང་ངན་འཐད་པས། །
 རིག་འཛིན་ཞིག་པོ་རྣམས་བཟང་ཞེན་མི་དགོས། །

Sáng - không chẳng trái nghịch, cũng có thể nắm bắt
 Các vị bảo trì dòng “dạy học trò” không phải hoài nghi.
 Dù ban sơ thanh tịnh, thiện và ác vẫn hợp lý
 Nên chư vị Trì minh chế ngự được chấp thật
 Không nên chấp tịnh thiện.

19. བཅོས་ནས་བསྐྱོམ་ན་ཡང་སྟོན་སྐྱེས་འཆར་བས། །
 རྟོག་ལྡན་གན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚུགས་མི་དགོས། །
 ཡོད་མེད་སྒྲོས་བྲལ་དེ་ལས་སྤང་ཚོག་པས། །
 རྟོག་གི་མགོ་མཐེགས་རྣམས་ཚབ་ཚུབ་མ་བྱེད། །

Khi tu tập cải đổi tâm, tính bẩm sinh vẫn hiện khởi
 Những thiền giả lâu năm, không cần kiên trì cố chấp.
 Lìa hý luận có – không, vẫn có thể thừa nhận
 Nên các nhà luận lý học cứng đầu, không cần phải hốt hoảng.

20. འོན་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་རྒྱུད་རྣམས། །
 བ་སྟོན་སྐྱོར་ཚུལ་ཞིག་མ་མཐེན་ཡིན་སྲིད། །
 ཁོ་བོ་བྱེད་ཅག་ལ་མི་གུས་མ་ལགས། །
 ཕོག་ཕྱག་བྱུང་ན་ནི་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག །

Tuy nhiên, những người ít học kinh luận
 Có thể chẳng biết cách vận dụng danh ngôn
 Không phải tôi không tôn kính chư vị
 Xin tha thứ cho tôi, nếu như lỡ xúc phạm.

21. ཁོ་བོ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཤར་བོ་མེན་ཡང་། །
 བ་མེས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྟ་པོ་བཟང་པོ། །
 རྟག་སྐྱོར་གུས་སྐྱོར་གྱིས་བཞེན་ཚུལ་མཁས་པས། །
 གཅིག་རྟུགས་འཕྲང་ལས་ནི་ཐར་བར་རེའོ། །

Tuy tôi không phải là đáng toàn tri,
 Nhưng tôi thành thạo cách cưỡi
 Tuần mã - luận điển của chư tổ phụ
 Bằng nỗ lực kiên trì và khát ngưỡng
 Mong vượt thoát hẻm hiểm nguy.

22. འཚོལ་དགོས་མི་འདུག་སྟེ་འཚོལ་མཁན་རང་ཡིན། །
 བདེན་པར་མི་ཞེན་ཏེ་བརྗེན་པ་ཉིད་ཡིན། །
 བརྗེན་པ་མི་འགོག་སྟེ་བདེན་པ་རང་ཡིན། །
 ཚད་མིན་ཏྟག་མིན་ལ་ངལ་གསོས་ཚོག་གོ། །

Đâu cần phải tìm kiếm, vì chính là người tìm.
 Đừng bao giờ chấp thật, vì chính là giả dối.
 Nhưng không tránh giả dối, vì nó là chân lý.
 Ta có thể nghỉ ngơi trong không đoạn và không thường.

23. ཨ་མ་མ་མཐོང་ཀྱང་མིང་ཚམ་ཞིག་གིས། །
 ཕ་མ་དྲིན་ཅན་དེ་ཡུན་རིང་སྟོར་བ། །
 གན་ན་འདུག་པ་བཞིན་འཕྲད་པར་སྤང་གི། །

Dù chưa thấy được mẹ,
 Nhưng chỉ qua tên gọi
 Tôi cảm như được tương phùng trước mặt
 Cha mẹ thâm ân đã lạc mất từ lâu.

24. ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེའོ། །
 ལྷོ་བཟང་གྲགས་པ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེའོ། །
 དྲིན་ཅན་སྐུ་མ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེའོ། །
 བཀའ་དྲིན་གཙོ་ཐབས་སུ་ཨ་མ་མཚོད་དོ། །

Thật tuyệt vời thay đại ân của ngài Long Thọ phụ tử!
 Thật tuyệt vời thay đại ân của ngài Losang Drakpa!
 Thật tuyệt vời thay đại ân của Lama - Thầy tôi!
 Cách đền đáp ân này là tôi xin tôn kính cúng dường mẹ.

25. ལྷུ་མེད་བཙོན་བྱེད་ཀྱི་ཨ་མ་ཀན་མོས། །
 རིག་པའི་བྱ་རྒྱུང་དང་སྤྱན་ཅིག་འཛོམ་ནས། །
 ཀུན་བཟང་སྟོན་པ་ཡི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོས། །
 མ་ཀན་འགོ་བ་ཀུན་གཏན་བདེར་འབྲིད་དོ། །

Mẹ già của vô sinh, không thể diễn đạt bằng ngôn từ
Đoàn tụ với đứa con nhỏ thông tuệ
Lễ hội lớn vui mừng của Phổ Hiền hạnh
Nguyện đưa tất cả chúng sinh mẹ già
Đến an lạc thường hằng.

26. ཨ་མ་ལ་རྣམ་པའི་དོ་རྗེ།
ཨ་འོ་ལ་སྐྱིད་པའི་རྣང་བོ།
འོ་ན་ལ་འདི་ཅུ་བརྩུངས་ནས།
ཨ་རྟོ་ཡ་དགོན་མཚོག་མཚོང་དོ། །

Ema - tuyệt vời thay! Tôi, *Rölpai Dorjé*
Ah hô - kỳ diệu thay! Vũ điệu vui ngắt ngây
Oh ha - lành thay! Nhảy múa tại nơi đây
Ah hô - hy hữu thay! Xin cúng dường Tam Bảo.

ཞེས་ཨ་མ་རྣམ་པའི་ཤེས་གྱི་བརྩུན་ཚོག་བྲག་ཚའི་སྐྱ་དབྱངས་འདི་ཡང་དབུ་མ་ཚེན་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ལྷང་སྐྱ་རྣམ་པའི་དོ་རྗེས་སྐྱུལ་པའི་གནས་མཚོག་རི་བོ་རྩེ་ལྷར་སྐྱས་པའི་ཡི་གེ་བ་ནི་དགོ་སྤོང་དགོ་ལེགས་ནམ་མཁའོ། །

“Âm Diệu của Tiếng Vang - Lời Lừa Dối Nhận Biết Mẹ Bài Ca Chứng Nghiệm Tri Kiến” này do người ngưỡng mộ sâu sắc về đại trung quán là Cangkye Rölpa Dorjé đã soạn tác tại thánh địa thiêng liêng Ngũ Đài Sơn - Wutaishan. Tỳ-kheo Geleg Namkha chép lại.

Nhật Hạnh – Tenzin Yangchen
chuyển ngữ từ Tạng sang Việt.

Con xin tri ân Geshe Lobsang Khechok ở Tu viện Drepung Gomang, Nam Ấn độ giảng dạy cho bản dịch này; cảm ơn bản dịch anh-việt của chị Trà My và Hồng Như.

Dharamsala, ngày 1 tháng 2 năm 2021.

